

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2006-2007

8 NOVEMBRE 2006

Proposition de loi modifiant l'article 505 du Code pénal et l'article 35 du Code d'instruction criminelle à propos de la confiscation applicable en cas de recèlement

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 4 DE MMES DEFRAIGNE ET de T' SERCLAES

Art. 2

Remplacer les 6° et 7° proposés par le 6° suivant :

« 6° *Un nouvel alinéa est inséré entre l'alinéa 3 et 4, rédigé comme suit :*

« *Si les choses visées à l'alinéa 1er, 3° et 4° ne peuvent être trouvées dans le patrimoine du condamné, le juge peut procéder à leur évaluation monétaire et prononcer la confiscation qui portera sur une somme d'argent qui leur sera équivalente.* »

Justification

Le projet de loi introduit l'obligation de confisquer par équivalent dans le chef des auteurs, coauteurs ou complices de l'infraction les choses visées à l'article 505, 2° à 4°, si elles sont introuvables dans leur patrimoine.

Voir :

Documents du Sénat :

3-1610 - 2005/2006 :

N° 1 : Projet évoqué par le Sénat.

N° 2 : Avis du Conseil d'État.

N° 3 : Amendements.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2006-2007

8 NOVEMBER 2006

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 505 van het Strafwetboek betreffende de heling

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 4 VAN DE DAMES DEFRAIGNE EN de T' SERCLAES

Art. 2

Het voorgestelde 6° en 7° vervangen door een 6°, luidende :

« 6° *Tussen het derde en het vierde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidende :*

« *Indien de zaken bedoeld in het eerste lid, 3° en 4°, niet kunnen worden gevonden in het vermogen van de veroordeelde, kan de rechter de geldwaarde ervan ramen en kan hij de verbeurdverklaring uitspreken, die dan betrekking heeft op een daarmee overeenstemmend bedrag.* »

Verantwoording

Dit wetsontwerp voert met betrekking tot de daders, mededaders of medeplichtigen van het misdrijf de verplichting in om de zaken bedoeld in artikel 505, 2° tot 4°, verbeurd te verklaren bij equivalent als ze niet in hun vermogen kunnen worden teruggevonden.

Zie :

Stukken van de Senaat :

3-1610 - 2005/2006 :

Nr. 1 : Ontwerp geëvoceerd door de Senaat.

Nr. 2 : Advies van de Raad van State.

Nr. 3 : Amendementen.

Le juge ne dispose d'aucune marge de manœuvre. C'est une obligation. Il doit confisquer par équivalent.

Or, comme le rappelle le Conseil d'État par la voix de l'avocat général Spreutels, dans son avis précédant l'arrêt de la Cour de cassation du 22 octobre 2003, une confiscation a un caractère facultatif précisément «pour éviter les effets potentiellement néfastes d'une application automatique de la confiscation dans certains cas particuliers».

Dès lors, les auteurs de l'amendement proposent de conserver l'article 505, alinéa 3 tel qu'il existe aujourd'hui — obligation de confisquer les choses visées à l'article 505, alinéa 1er, 1° à 4° lorsqu'elles se trouvent en possession du condamné — et de prévoir une possibilité pour le juge de prononcer une confiscation par équivalent pour les choses visées aux 3° et 4°.

Pourquoi se limiter aux choses visées à l'article 505, alinéa 1er, 3° et 4°? Parce que les types de blanchiment visés par le 3° («dans le but de dissimuler ou de déguiser» «échapper aux conséquences juridiques») et le 4° («dissimuler ou déguiser») témoignent d'une réelle volonté de blanchir alors que ceux visés par le 2° pourraient s'appliquer à toute personne (avocat, notaire, et.) ou organismes financiers qui reçoivent de l'argent ou des titres de clients qui ont un jour, peut être, fraudé.

Si la peine de confiscation par équivalent n'est plus automatique, le juge décide de son opportunité et, s'il décide de la prononcer, peut la moduler en fonction des circonstances de la cause. Il n'est, dès lors, plus besoin de prévoir que le juge pourra réduire le montant de la confiscation par équivalent en vue de ne pas soumettre le condamné à une peine déraisonnablement lourde.

Enfin, contrairement au projet de loi, l'amendement ne prévoit pas de confiscation «dans le chef de chacun des auteurs, coauteurs ou complices des infractions». En effet, cette disposition semble vouloir dire que la totalité du montant de la confiscation par équivalent peut être demandée à tous les condamnés. Ceci serait contraire au principe général de droit de l'individualité des peines.

Christine DEFRAIGNE.
Nathalie de T' SERCLAES.

De rechter heeft terzake geen beoordelingsruimte: hij moet de verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag uitspreken.

In het advies dat voorafgaat aan het arrest van het Hof van Cassatie van 22 oktober 2003, heeft de Raad van State er bij monde van advocaat-generaal Spreutels echter aan herinnerd dat de verbeurdverklaring facultatief is, net «om de mogelijke nadelige gevolgen te voorkomen van de automatische toepassing van verbeurdverklaring in een aantal bijzondere gevallen».

De indieners van het amendement stellen dan ook voor om niet te raken aan het bestaande artikel 505, derde lid — verplichting om de zaken bedoeld in artikel 505, eerste lid, 1° tot 4°, verbeurd te verklaren als zij in het bezit zijn van de veroordeelde — en de rechter de mogelijkheid te bieden om de verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag op te leggen met betrekking tot de zaken bedoeld in het 3° en het 4°.

Waarom deze beperking tot de zaken bedoeld in artikel 505, eerste lid, 3° en 4°? Omdat de vormen van witwassen, bedoeld in het 3° («met de bedoeling te verbergen of te verdoezelen» «ontkomen aan de rechtsgevolgen») en het 4° («verheeld of verhuld») werkelijk zijn ingegeven door de wil om wit te wassen, terwijl die bedoeld in het 2°, ook betrekking kunnen hebben op personen (advocaat, notaris, enz.) of financiële instellingen die geld of effecten hebben ontvangen van klanten die ooit misschien gefraudeerd hebben.

Als de straf van verbeurdverklaring van een overeenstemmend bedrag niet meer automatisch wordt opgelegd, kan de rechter oordelen over de wenselijkheid ervan en kan hij, indien hij beslist ze op te leggen, deze straf ook aanpassen aan de omstandigheden van het geval. Het is dan ook niet meer nodig te bepalen dat de rechter het bedrag van de verbeurdverklaring van een overeenstemmend geldbedrag kan verminderen teneinde de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen.

Ten slotte voorziet dit amendement, in tegenstelling tot het wetsontwerp, niet in een verbeurdverklaring «ten aanzien van degene die als dader, mededader of medeplichtige aan het misdrijf heeft deelgenomen». Deze bepaling lijkt er immers op te wijzen dat het hele bedrag van de verbeurdverklaring van een overeenstemmend geldbedrag aan elk van de veroordeelden kan worden gevraagd. Dat zou strijdig zijn met het algemene rechtsbeginsel van de persoonlijke aard van de straffen.